

Sisä-Savon
lähikulttuurin
kehittämishanke

KÄSKYNKKÄÄ

SISÄ-SAVON KULTTUURIKYSELY 2016

PIRKKO ANNALA

KÄSKYNKKÄÄ- SISÄ-SAVON LÄHIKULTTUURIN KEHITTÄMISHANKE

Sisä-Savon kulttuurikysely 2016

SISÄLLYS

Kyselyn toteuttaminen.....	3
Kulttuurin kuluttaminen aikuisilla.....	4
Lasten ja nuorten kulttuurin kuluttaminen.....	5
Vuoden kiinnostavin kulttuurikokemus.....	6
Tyytyväisyys kuntien kulttuuritarjontaan.....	9
Kulttuuritarjonnan puutteet.....	11
Kulttuuritiedottaminen vaatii monen välineen käyttöä.....	14
Kimppakyytejä ja tilausajoja kulkuongelman ratkaisuksi.....	16
Aikuisten tyytyväisyys kulttuurin harrastamisen mahdollisuuksiin	18
Lapset ja nuoret kulttuurin harrastajina.....	19
Puutteita kulttuuritiloissa.....	22
Hyödyntämättömiä voimavaroja Sisä-Savon kulttuurielämässä.....	23
Kulttuurin kehittämisen lähivuosien haasteet.....	27
Kulttuuritoimien, yhdistysten ja kulttuurin tekijöiden yhteistyön tavoitteet vuonna 2020.....	28
Kulttuurin merkitys vastaajille.....	30
Tiivistelmä.....	33

Kyselyn toteuttaminen

Sisä-Savon alueella (Rautalampi, Suonenjoki, Tervo ja Vesanto) toteutettiin kevättalvella 2016 kuntalaisille, vapaa-ajan asukkaille sekä Sisä-Savossa työssä käyville ja opiskeleville kulttuurikysely. Siinä kartoitettiin mielipiteitä alueen kulttuurista.

Kyselyaineisto kerättiin paperikyselynä kirjastoissa, virastoissa, kulttuuritapahtumissa, kouluissa sekä sähköisenä webropol-kyselynä kuntien sivuilla.

Aikuisille teetettiin oma kysely ja 3-9 –luokkalaisille oma kysely. Kyselyt olivat osittain yhtenevät, mutta joitakin eroja oli. Koululaisista kysyttiin esimerkiksi toiveita koulujen kerhotoiminnan sisällöiksi, kun taas aikuisilta tiedusteltiin alueen kulttuurin kehittämisen suuntaviivoja. Aikuisille suunnattuun kyselyyn vastasi 310 henkilöä. Kouluissa teetettyyn kulttuurikyselyyn vastasi 517 iältään 9-16 –vuotiasta. Kulttuurikyselyyn vastasi kaikkiaan 827 henkilöä.

Aikuisten kyselyyn vastaajat olivat hyvin suurelta osin aktiivisia kulttuurin kuluttajia, joille kulttuurilla on tärkeä merkitys. Koululaiskysely kertoo sen sijaan otoksen koko ikäluokan kulttuurin kuluttamisen ja harrastamisen tavoista ja tottumuksista.

Aikuisvastaajista 4/5 oli naisia ja 1/5 miehiä. Vakituksia asukkaita aikuisille suunnattuun kyselyyn vastaajista oli 80 %, vapaa-ajan asukkaita 5 %, opiskelijoita 14 % ja 1 % muita. Korkeakoulututkinto oli 34 %:lla, ammatillinen tutkinto 32 %:lla, ylioppilastutkinto 7 %:lla ja peruskoulututkinto 27 %:lla.

Kulttuurikyselyn aikuisista vastaajista 42 % (124) oli rautalampilaisia, 35 % (102) suonenjokelaisia, vesantolaisia 14 % (40) ja tervolaisia 9 % (26).

Perusopetuksen oppilaille suunnattuun kyselyyn vastasi 123 (9-15-vuotiasta) oppilasta Matti Lohen koulusta Rautalammilta, 70 (10-16-vuotiasta) oppilasta Vesannon yhtenäiskoulusta, 31 (13-15 vuotiasta) oppilasta Tervon yhtenäiskoulusta ja 293 (9-16) vuotiasta Suonenjoen yhtenäiskoulun oppilasta.

Kulttuurin kuluttaminen aikuisilla

Sekä aikuisilta että kouluikäisiltä kulttuurikyselyn vastaajilta tiedusteltiin vuoden aikana tapahtuneita käyntejä eri kulttuuri-, taide- ja muussa tapahtumassa Sisä-Savossa. Käyntien määrää ei kysytty. Vastaavia kysymyskokonaisuuksia on käytetty aiemmin esim. helsinkiläistä kaupunkikulttuuria selvittävässä tutkimuksessa 2014 (Keskinen ja Kotro 2014: Kohti yhteisöllistä kaupunkikulttuuria). Aikuiset vastaajat osoittautuivat aktiivisiksi kulttuurin käyttäjiksi. Kulttuuria harrastavat henkilöt liikkuvat paljon ja kulttuuritilaisuuksissa käydään erittäin paljon myös oman kunnan rajojen ulkopuolella – niin muissa lähikunnissa kuin kauempanakin.

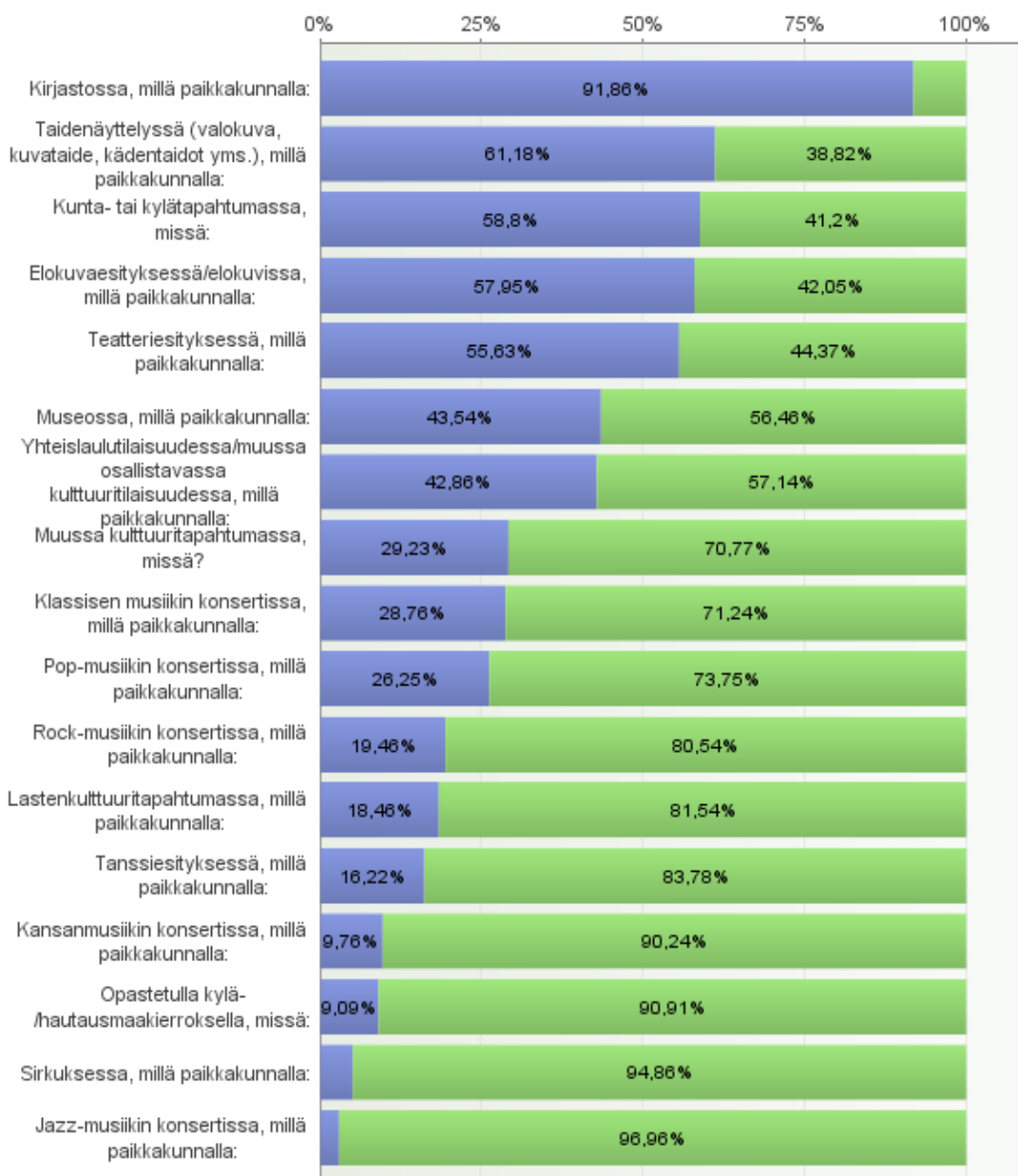
Kysytyt kulttuuriaktiviteetit jakautuivat kolmeen suosituimmuusryhmään. Lähes kaikki aikuiset vastaajat (92 %) olivat käyneet vuoden aikana kirjastossa jokaisessa kyselykunnassa. Erittäin suosittuja aikuisikäisten sisäsavolaisten kulttuuririentoja ovat myös taidenäyttelyt, teatteri, elokuvat sekä kunta- ja kylätapahtumat, joissa kaikissa oli käynyt noin 60 % (55 – 61 %) vastanneista. Kolmas suosituimmuusryhmä oli museoissa ja yhteislaulu- tai muissa osallistuvissa kulttuuritilaisuuksissa käyneet (43 %). Klassisen tai pop-musiikin konserteissa oli käynyt noin 27-29 % kävijöistä, rock- ja lastenkulttuuritapahtumissa noin 20 % ja tanssiesityksissä 16 % vastaajista.

Ensimmäistä kertaa järjestetty Taiteiden yö Rautalammin Törmälässä 19.9.2015 kokosi noin 600 kävijää monipuolisen kulttuuritarjonnan äärelle. Kuva: Sisä-Savon kansalaisopisto.

Vähiten sisäsavolaiset ovat päässeet nauttimaan kansanmusiikista, jazzista, opastetuista kylä- ja hautausmaakierroksista sekä sirkuksesta, joita on tarjolla vain harvoin.

Kuvio 1. Vastaajien kulttuuriaktiviteetit kyselyä edeltäneen vuoden aikana keväällä 2016 (sininen palkki kertoo kävijöiden määrän).

Lasten ja nuorten kulttuurin kuluttaminen

Myös koululaiskyselyssä suosituin kulttuuriin liittyvä käyntipaikka oli kirjasto (91 % vastaajista edellisvuoden aikana), paitsi Suonenjoen yhtenäiskoululaisista kirjastossa oli käynyt edellisvuonna 62 %. Suonenjoella suosituin käyntikohde oli oman kaupungin elokuvateatteri Kino Rio (77 %). Muiden vastanneiden sisäsevalaiskoulujen oppilaista elokuvaan oli päässyt 31 %. Vastauksissa näkyy selvästi se, että perusopetusikäiset ovat aikuisia enemmän sidoksissa paikkakunnan omaan tarjontaan.

Koulun keskeisyys lasten ja nuorten kulttuurielämysten tarjoajana näkyy vastauksissa myös selvästi. Edellisvuoden käyntejä koskevassa kysymyksessä ei kuitenkaan täsmennetty, koskiko kysymys sekä koulussa että sen ulkopuolella koettua, joten osa vastaajista on saattanut vastata liittyen vain

vapaa-ajan kulttuurikokemuksiin.

Runsas puolet oppilaista ilmoitti käyneensä edellisvuonna konserteissa. Jo pitkään alueen koululaiset ovat päässeet vuosittain konserttiin Konserttikeskuksen tuottaman ja kuntien kulttuuritoimen mahdollistaman ”Konsertti joka kouluun” –kiertueen myötä.

Rautalammin lukion Satulateatteri tarjoaa vuosittain teatteriesityksiä lukiolaisille kuin suurelle joukolle seudun teatteriyleisöäkin. Kuva Paikallislehti Sisä-Savo.

Taidenäyttelyissä, museoissa ja kuntien suurimmissa tapahtumissa oli käynyt kolmannes koululaisista. Rautalammillä asuvat koululaiset – joilla on käytettävissään ympäri vuoden auki oleva ammatillinen museo – olivat käyneet museossa selvästi muita enemmän (59 %). Teatteriesityksistä ja yhteislaulutilaisuuksista tai muista osallistuvista kulttuuritilaisuuksista oli päässyt nauttimaan runsas neljännes oppilaista. Suonenjoella sirkuksessa oli edellisvuonna 20 % koululaisvastaavista, kun muissa kunnissa vain 6 %.

Kyselyn perusteella sisäsavolaisten koululaisten kulttuurikokemukset vuoden aikana eivät ole kovin runsaita. Kulttuuria eri muodoissaan soisi olevan lasten ja nuorten ulottuvilla nykyistä enemmän.

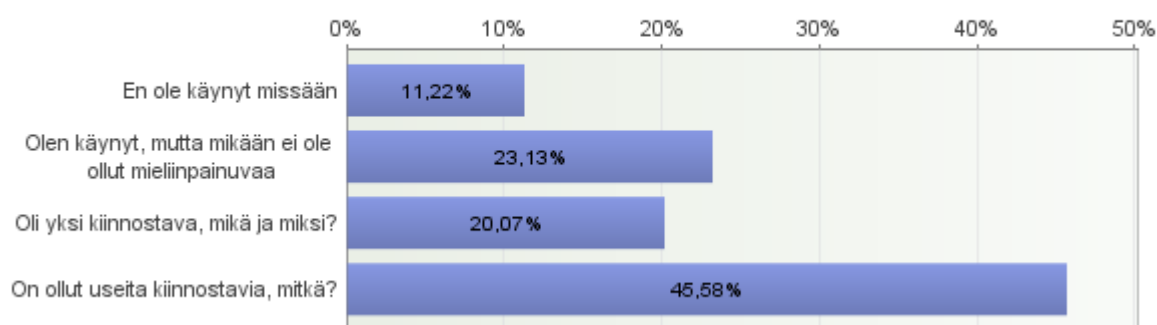
Vuoden kiinnostavin kulttuurikokemus

Aikuisista vastaajista 11 % ei ollut käynyt 12 kuukauden aikana missään kulttuuritilaisuudessa. Kyselyyn vastannut kriittisin vajaa neljännes oli sitä mieltä, ettei Sisä-Savossa ollut vuoden aikana yh-

täkään mieliin painuvaa kulttuuritapausta kulttuurin alalla. Toisaalta 19 % oli kokenut yhden kiinnostavan kulttuuritapahtuman 46 % useita merkittäviä tapauksia vuoden mittaan. Vertailun vuoksi: Helsingissä vuonna 2014 tehdyssä vastaavassa tutkimuksessa vastaajista 3,5 % ei ollut käynyt edellisvuonna missään ja joka kuudes ei ollut kokenut sykähdyttäviä elämyksiä edellisvuoden aikana. Helsingissä joka viides oli kokenut yhden merkittävän kulttuuritapahtuksen ja 60 % useita.

Kuvio 3. Mikä on ollut aikuisvastaajien kiinnostavin kulttuurikokemus Sisä-Savossa viimeisen 12 kuukauden aikana?

Vastaajien määrä: 294

Koululaiskyselyn vastaajista peräti 39 % kertoi, ettei ollut käynyt edellisvuonna missään kulttuuritapahtumassa. 34 % kertoi, että kulttuurikokemuksia oli ollut, mutta mikään ei ollut jäänyt erityisesti mieleen. Yksi tai useampia mieliin painuneita kulttuurikokemuksia oli kokenut vain 27 % vastaajista.

Yhdessä kiinnostavassa kulttuuritapahtumassa käyneistä useimmiten mieleen olivat jääneet kuntien kesätapahtumat (17 %); Rautalammin Pestuumarkkinat, Vesannon Reiskan MM-kisat, Suonenjoen Mansikkakarnevaalit ja Iisrokki. Lähes yhtä usein vuoden mieliin painunein kulttuuritapahtuma ovat olleet kirkkokonsertit (15 %), joista nimeltä mainittiin Rajallisten joulukonsertit, Tomi Metsäkedon ja Jouni Someron sekä Valtteri Torikan ja Elina Vettenrannan konsertit. Taiteiden yö Törmälässä ja elokuvat olivat vuoden kiinnostavimpia kulttuuritapahtumia 10 % vastaajista mielestä. Elokuvista nimeltä mainittiin nimeltä Järven tarina ja Star Wars. Sekä Satulateatteri että Teatteri Lumo olivat niin ikään useammille vuoden tärkeimpiä kulttuurikokemuksia, samoin JVG:n keikka Suonenjoella. Muina vuoden ykköstapahtumina mainittiin Lasten jouluteatteri Tervossa, käynti Anna Wildrosen galleriassa, Kalervo Hämmäläisen muistokonsertti, Rajallisten yhteislaulutilaisuus, Lennoston vala Rautalammillla, Risto Tahvanaisen 70-vuotiskonsertti, Queen-musikaali, vanhojen tanssit, Kalervo Hämmäläinen-musiikkikilpailu, penkkarit, Varjojen valtakunta-taidenäyttely, Rautalammin talkootapahtuma, tarkemmin määrittelemätön lastentapahtuma ja valokuvanäyttely sekä oman lapsen esiintyminen kansalaisopiston kevätkonsertissa.

Lauluyhtye Rajallisten joulukonsertit mainittiin usein vuoden mieliin painuneimpina kulttuuritapahtumina.
 Kuva: Anni Minkkinen.

Useita kiinnostavia kulttuurikokemuksia maininneiden (N=134) avovastauksissa yleisön lemmikki olivat konsertit (43 avovastausta). Aiemmin nimeltä mainittujen konserttien lisäksi elämyksinä mainittiin Iloveelan joulukonsertti, Pekka Jalkasen juhlakonsertti, Jorma Hynnisen ja Jarkko Aholan konsertit, Jussi Makkosen Sibelius-konsertti, Tango del Norte-konsertti, mieskuoron ja kansalaisopiston kevätconsertit. Myös teatteri (35 mainintaa) oli hyvin suosittua. Erikseen kiitettiin Satulateatterin, Teatteri Lumon, Teatteri Wecandon ja Mukamas-teatterin esityksiä sekä Tarinateatteritapaamista. Taidenäyttelyt mainittiin 27 vastauksessa hyvin kiinnostavaksi. Erikseen kiitettiin Suonenjoki-seuran näyttelyä, Suonenjoen Kellarikallerian ja Rautalammin kirjaston Kivijalan näyttelyjä sekä Sisä-Savon Kansalaisopiston näyttelyä. Kiinnostaneiden kulttuuritapahtumista mainittiin usein myös yhteislaulutilaisuudet (11) ja elokuvat (11). Myös Vesannolla järjestetty Luontokuvailta, muut Luovaa voimaa luonnosta -hankkeen tapahtumat ja Rautalammin museon näyttelyt sekä Runon ja Laulun Rautalampi-tapahtumat olivat olleet useammalle vuoden tärkeimpien kulttuurielämyksiä. Muina mieleen painuneina tapahtumina mainittiin Kalervo Hämäläisen musiikkikilpailu, Wanha Kaupunki elää -tapahtuma, Ronja Runon satutunnit, kirjaston näyttelyjen avajaiset, Rogo-tapahtuma, kesäasukastapahtumat, Suonenjoki-kävelyt, Suonenjoen Syke-talon valokuva- ja runotapahtuma, Tervo-päivien kirjailijahaastattelut (Jouni Tossavainen ja Jyri Parentskoi), tarkemmin määrittelemätön Stand Up -keikka, sirkus, Tervon Lohimaan talvirieha, rosvopaisti, Vesannon Syyssävvyys sekä kulttuuriruokakurssi Iisveden Iisakissa ja pyöräily Petsamo-Iisveden Suvilahti ja Pursisatama ja Suonenjoen luontopolku Tervalasta Kimpanlammelle – Iisvedelle.

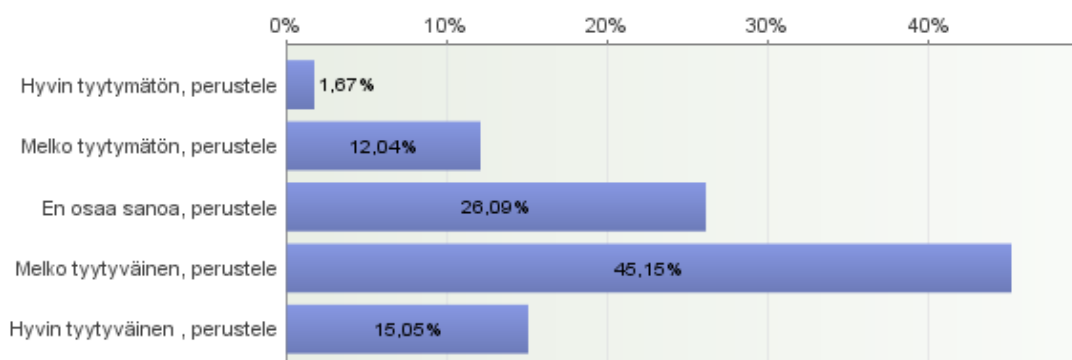
Kalervo Hämmäläisen musiikkikilpailu kokoaa vuosittain vesantolaiset, tervolaiset ja karttulaiset lapset ja nuoret yhteen. Kevään 2016 tapahtumassa koettiin runsas sata kilpailusuoritusta. Kuva Kalervo Hämmäläisen muistokonsertista Vesannolla helmikuussa 2016. Laulusolistina Jukka Haapamaa. Kuva Paikallislehti Sisä-Savo.

Tyytyväisyys kuntien kulttuuritarjontaan

Aikuisten kulttuurikyselyyn vastanneista 60 % oli melko tai hyvin tyytyväisiä kotikuntansa kulttuuri- ja taidetarjontaan. Hyvin tai melko tyytymättömiä oli 13 % vastaajista. Runsas neljännes ei osannut määrittellä tyytyväisyyttään.

Kuvio 4. Kuinka tyytyväisiä aikuiset ovat kotikuntansa kulttuuri- ja taidetarjontaan?

Vastaajien määrä: 299

Paikkakunnittain tyytyväisyys oli joka paikassa suunnilleen samaa luokkaa: rautalampilaisista melko tai hyvin tyytyväisiä oli 63 %, suonenjokelaisista 55 %, vesantolaisista 60 % ja tervolaisista 61 %. Hyvin tai melko tyytymättömiä rautalampilaisista oli 8 %, suonenjokelaisista 17 %, vesantolaisista ja tervolaisissa hyvin tyytymättömiä ei ollut ollenkaan, mutta melko tyytymättömiä vesantolaisissa 23 % ja tervolaisissa 12 %. Taiteen ammattilaisista 85 % oli melko tai hyvin tyytyväisiä kulttuuritarjontaan ja 7 % oli melko tai hyvin tyytymättömiä.

Suonenjoen Kellarikalleria tarjoaa vuosittain lukuisia näyttelyelämyksiä.

Kulttuuritarjontaan melko (34) tai hyvin tyytymättömät (5) pitivät tarjontaa ennen kaikkea liian vähäisenä ja yksipuolisena. Joka kunnassa tuotiin esille nuorten ja nuorten aikuisten tarjonnan vähäisyys, mutta myös ikäihmisille ja miehille suunnattua tarjontaa toivottiin lisää. Hyvin tyytymättömät toivoivat, että yleisöltä – erityisesti nuorilta – voisi kysyä enemmän toiveita. Jonkun mielestä hömppää on liikaa.

Valtaosa vastaajista on melko tyytyväinen (129) oman paikkakunnan kulttuuri- ja taidetarjontaan ja piti tarjonnan määrää sopivana. Tarjonnan todettiin lisääntyneen ja monipuolistuneen viime aikoina, mutta monet totesivat, että parantamisen varaa on. Monet vastaajista toivat esille, että kuntien kokoon nähden tarjonta on monipuolista.

Suonenjoen Taideseura ry

Vuosinäyttely
 Teemalla: Kotiseutuni - Suonenjoki 146 vuotta
 2.-26.2.16
 Kellarikalleriassa

Avajaiset ma 1.2. klo 18.00.
Vapaa pääsy.
Tervetuloa!

Kellarikalleria
 Olavi Leskinen katu 12
 77600 Suonenjoki

Aukioloajat:
 ma, ti ja to klo 14-18
 ke ja pe klo 11-15

Hyvin tyytyväisiä oman paikkakunnan kulttuuritoimintaan oli 43 sisäsavolaista. Heistä valtaosa kiitti sekä tarjonnan määrää, mutta moni myös sen monipuolisuutta.

Luultavasti raha on suurin este tarjonnan monipuolistamiseen.

Kunnan kulttuuritoimi ei ennätä kaikkea, yhdistykset eivät myöskään jaksa kaikkea.

Pienillä resursseilla pystytään luomaan upeita juttuja, joihin on verraten korkea osallistuvuus. Vesanto on syystäkin musiikkipitäjä!

Pienellä paikkakunnalla tarjonta ei voi olla kovin suurta ja esimerkiksi Kuopion tarjonta on kohtuullisen matkan päässä.

Kulttuurin nostatus perimällä pieni maksu aina, että päästään pois ajatuksesta, että mikään ei saa maksaa. Huomioida ne ihmiset, jotka tekee talkoilla aina ilmaiseksi työtä.

Tarjonta on lisääntynyt ja monipuolistunut Suonenjoella viime aikoina.

Tarjontaa on paljon, kun saataisiin vaan ihmiset tulemaan massoina tapahtumiin. Markkinointiapua kaivattaisiin aina.

Aika vilkasta ja monipuolista on, ja yleensä porukat myös Rautalammilla lähtevät mukaan. Nuorten kulttuuria voisi olla enemmän.

Rautalammilla on jokaiselle jotakin, paitsi kesäteatteri.

Tervon kunnan pieneen kokoon nähden tosi hyvin tapahtumia ja mahdollisuuksia.

Kulttuuritarjonnan puutteet

Aikuisten kulttuurikyselyn vastaajista 22 prosenttia oli sitä mieltä, että oman kunnan kulttuuritarjonnassa ei ole mitään ongelmia tai puutteita. Taiteen ammattilaiset (N=14) olivat tästä tosin eri mieltä, heistä vain 7 % ei tunnistanut ongelmia.

Suurimpana ongelmana (72 vastaajaa eli 17 % vastaajista) pidettiin sitä, että tapahtumista on vaikea saada tietoa. Kulttuurin ammattilaisista puolet kritisoi nimenomaan tätä ja lähes puolet myös tapahtumien päällekkäisyyttä. Erilaiset ihmiset hakevat tietoa kulttuuritapahtumista kyselyn mukaan hyvin eri kohteista ja hyvin hoidettu tapahtumatiedottaminen vaatii näin ollen tämän huomiointia – eli tiedottamista monien eri kanavien kautta.

Tiedotus myöhässä, aina on jo sopinut muuta.

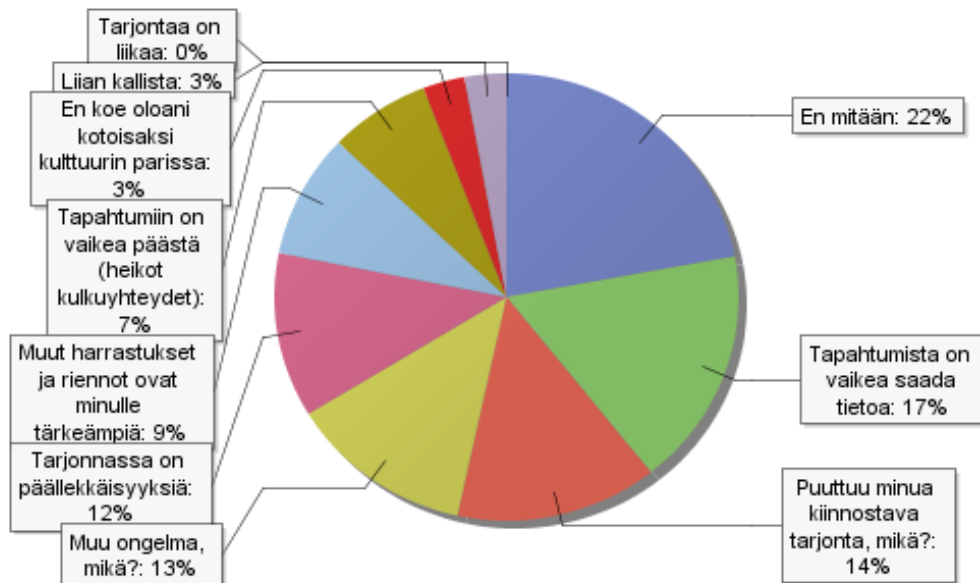
Tiedot järjestettävistä tapahtumista hajallaan ja täytyy keskittyä etsimään tietoa eri kuntien tapahtumakalentereista, lehdistä ym.

Monipuolisuus kunniaan! Itse käytän Facebookia, mutta on paljon ihmisiä, jotka jäävät sen kanavan ulkopuolelle. Tapahtumamarkkinointi voisi olla edullisempaa yleishyödyllisille yhdistyksille paikallislehdistä. Nyt pikkuyhdistyksillä ei ole varaa markkinoida esim. Sisä-Savon lehdessä. Joku kädenojennus sieltä päin olisi hyvä. Myös kuntien sivujen saavutettavuus on välillä ongelma - sekä niille ilmoitusten laittaminen. Onko olemassa joku avoin kalenteri (jossa voi vain lisätä omat tiedot, muttei muuttaa toisten...)?

Olisi hyvä, että kunnan omilla sivuilla oleva tapahtumakalenteri muodostuisi sellaiseksi keskeiseksi paikaksi, minne laitetaan tapahtumat heti kun se on päätetty. Tämä helpottaisi kaikkien toimijoiden tapahtumien kalenteroimista pitkällä ajalla ja auttaisi välttämään päällekkäisyyksiä, kun voisi aina uusia tapahtumia suunnitellessa tietää varmasti, ettei jollekin päivälle ole suunnitteilla muuta. Kuntien tapahtumakalenterit luovat samalla ulkopuolisille mahdollisille muuttajille ja kunnasta kiinnostuneille julkikuvaa kunnan aktiivisesta tapahtumatarjonnasta. Kunpa tämän saisi menemään perille kaikille toimijoille!

Kuvio 5. Mitä puutteita koet oman paikkakuntasi kulttuuritarjonnassa?

Vastaajien määrä: 286

Kulttuuritarjonnan toiseksi suurin ongelma (58 vastaajaa eli 14 % vastaajista) on kiinnostavan kulttuuritarjonnan puute. Ennen kaikkea toivottiin lisää musiikkia ja konsertteja (24), erityisesti nuorille. Kaivattuja musiikkigenrejä olivat pop ja rock, heavy-musiikki, jazz ja blues, klassinen musiikki sekä nykyaikainen musiikki. Myös puhe-, musiikki- ja kesäteatteritarjontaa toivottiin nykyistä enemmän (10). Useamman kaipaamia kulttuuritarjontaa olivat myös elokuvat, kirjallisuuspiirit ja -tapahtumat ja eri tanssilajien harrastusmahdollisuus. Lisäksi toivottiin elokuvapajoja muillekin kuin nuorille, yhteislaulutilaisuuksia kirkkoon, kuvataiteeseen ja musiikkiin liittyviä vierailuja, musikaaleja, yhteisöllisiä tapahtumia, kirjastoon ääneen lukupiiri, maalaustaidetta, kädentaitoja, käsitöitä ja ylipäätään "ajankohtaista ja uutta".

Kulttuuritapahtumiin liittyvät pienimuotoiset työpajat, joihin ei välttämättä tarvitse ilmoittautua etukäteen ja jotka eivät vaadi pitkäaikaista sitoutumista, lisää tangoa, flamencoja ja muuta vähän tavallisesta tarjonnasta poikkeavaa.

Musiikki. Nuorille suunnatut keikat ja musiikkitapahtumat ovat todella vähässä.

13 % (53) nimesi myös muita ongelmia kulttuuritarjonnassa. Suurimmalla osalla heistä ongelmat liittyivät oman ajankäytön tai työaikaisten aiheuttamiin ongelmiin (16) tai omaan viitseliäisyyteen (4). Muina ongelmina pidettiin sitä, että konserttikeikat alkavat liian myöhään (3) ja esiintyjiin kaivataan välillä vaihtelua, joko alueen ulkopuolelta tai monipuolisesti alueen harrastajat hyödyntäen (2). Yksittäisiä mainintoja saivat myös "tapahtumien sisäänpäin lämpiävyys", "paikallinen lehti ei ole kiinnostunut esittelemään kulttuuria. Varsinkaan musiikkiin liittyvää", "ikärajattomia keikkoja kaivataan".

Tarjonnan päällekkäisyyden nimesi ongelmaksi 12 % (49) kysymykseen vastanneista. Osittain tämä ongelma liittyy tiedottamiseen, osittain tapahtumien etukäteissuunnitteluun, mutta syynä on myös:

Välillä tapahtumia on, välillä ei. Kun kaikki ovat vain kertaluonteisia, säännölliset harrastukset joutuvat kilpailemaan varsinkin arki-iltojen tarjonnan kanssa.

lisrokin tunnelmia alkukesältä 2015. Nuorten kulttuuritarjonnan tärkeys nousi esille kyselyssä.

9 % kertoi, että muut harrastukset ovat hänelle tärkeimmät. Vaikean pääsyn tapahtumiin ongelmaksi nimesi 29 vastaajaa. Sen sijaan vain harvoin ongelmana pidettiin sitä, ettei kulttuurin parissa tunnetta oloa kotoisaksi (11) tai kulttuuritarjontaa olisi liian kallista (11). Täysi yksimielisyys vallitsee siitä, että kulttuuritarjontaa ei missään kunnassa ole ainakaan liikaa.

Kädentaitokurssit olivat toivottuja harrastuskursseja. Kuva: Sisä-Savon Kansalaisopisto.

Kulttuuritiedottaminen vaatii monen välineen käyttöä

Kulttuuritarjonnasta haetaan tietoa lukuisista eri lähteistä. Kulttuurikyselyssä tiedusteltiin eri tietolähteiden tärkeysjärjestystä vastaajille. Silti hyvin monet päättivät olla vastaamatta numerojärjestyksellä, vaan vastasivat rastittamalla useita tiedotuskanavia itselleen tärkeiksi. Kysymyksellä tavoiteltiin tietoa siitä, mikä on kunkin paikkakunnan tai Sisä-Savon tärkein kulttuuritiedottamisen väline, mutta selkeää vastausta tähän tässä kyselyssä saatu. Voidaan todeta vain, että eri ihmiset näkevät eri kanavat itselleen kaikkein tärkeimmäksi.

Tapahtumista tiedottajan kannalta haasteellista on se, että kaikki esitetty 12 tiedotuskanavavaihtoehtoa olivat osalle vastaajista kaikkein tärkeimpiä tiedonsaantikanavia, joista he hakivat tietoa kulttuurista. Tapahtuman järjestäjän on siis muistettava tiedottaa niin lehdissä, facebookissa, kirjaston ja kauppojen ilmoitustauluilla kuin sähköisissä tapahtumakalentereissakin.

Aikuisvastaajat etsivät eniten tietoa kulttuuritapahtumista Paikallislehti Sisä-Savosta, joka ilmestyy koko alueella kahdesti viikossa. Rautalampi- ja Uusi Savo –lehdet jaetaan alueen koteihin maksutta kerran kuussa, jonka vuoksi nämä lehdet olivat erityisen tärkeitä tiedotuskanavia niille, joille tilattua lehteä ei tullut. Rautalampi-lehden asema Rautalammillä on hyvin vahva ja myös Uusi Savo sai tärkeimmän tiedotuskanavan mainintoja eri kunnista.

Lehden/lehtien jälkeen facebook-sivut saivat toiseksi eniten ”tärkein tiedotuskanava”-mainintoja suonenjokelaisten, tervolaisten ja rautalampilaisten vastauksissa. Vesantolaisille toiseksi tärkein tiedotuskanava on kunnan nettitapahtumakalenteri. Rautalampilaisille eri ilmoitustauluilta ja ystäviltä saatu tieto kilpailee lähes tasaveroisesti facebook-tiedottamisen, mutta myös lähes yhtä tärkeänä pidetyn kunnan tapahtumakalenterin kanssa. Suonenjoella ilmoitustaulujen ilmoitukset ovat lähes yhtä tärkeä tiedonkulun kannalta kuin kaupungin tapahtumakalenteri netissä.

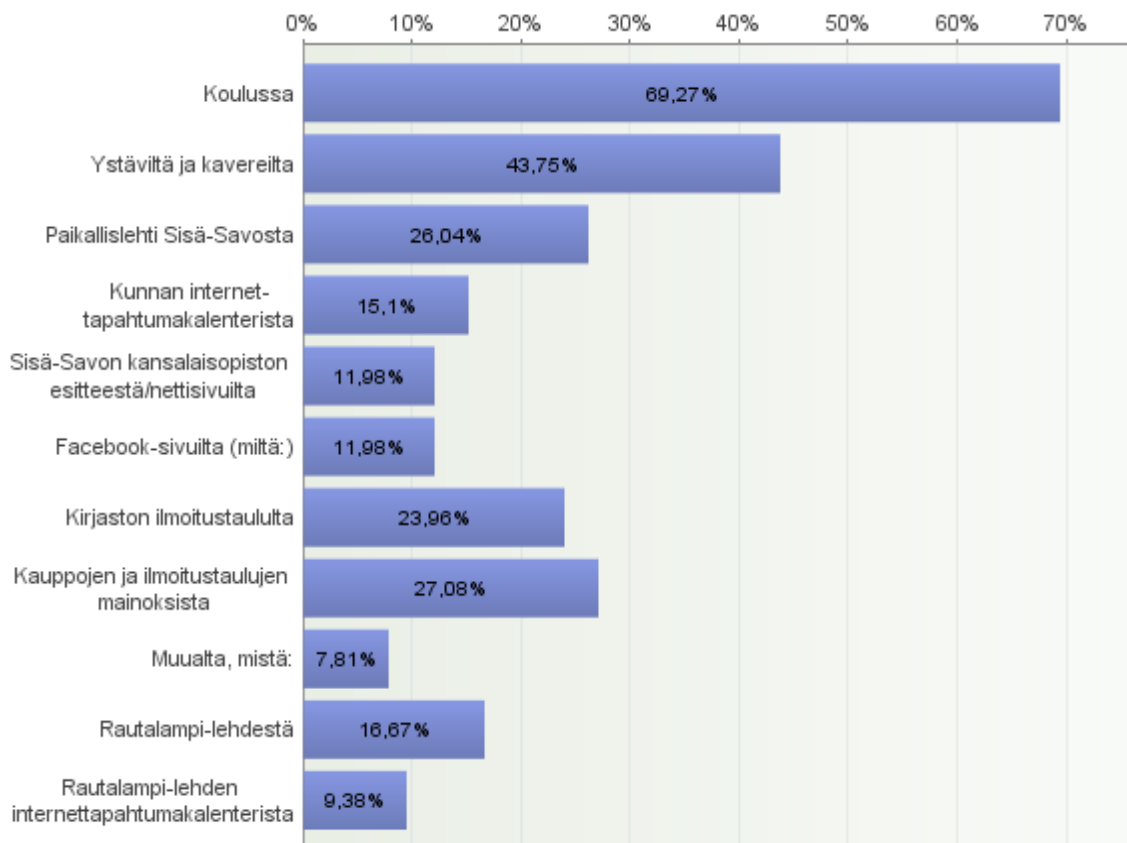
Sähköpostitiedottaminen on tärkeää ennen kaikkea Tervossa, mutta myös Suonenjoella. Vesannolla ja Tervossa kuntatiedotteen merkitys kulttuuritapahtumatiedon välittäjänä on hyvin tärkeä.

Jotta kirjo olisi täydellinen, myös lehtien internet-tapahtumakalenterit olivat osalle kaikkein tärkeimpiä tiedonvälityskanavia.

Myös koululaisille suunnatussa kyselyssä kysyttiin, mistä he toivoisivat tietoja kulttuurista. Koulun merkitys on ratkaiseva nuorten kulttuuria koskevan tiedonsaannin kannalta. Ystävien ja kavereiden merkitys on niin ikään erittäin keskeinen. Näiden jälkeen nuoret hakevat tietoa internetaikakaudelakin kauppojen ja muiden ilmoitustaulujen mainoksista, Paikallislehti Sisä-Savosta ja kirjaston ilmoitustaululta. Sähköisten tapahtumakalenterien ja facebookin merkitys koululaisvastaajien tiedonsaantikanava oli vain 15 %:n luokkaa.

Kuvio 6: Mitä kautta koululaiset haluaisivat saada tietoa kulttuurin harrastusmahdollisuuksista ja kulttuuritapahtumista?

Vastaajien määrä: 192

Vastaajilta tiedusteltiin, mitä tiedotuskanavaa tulisi painottaa kulttuuritiedottamisessa nykyistä enemmän. Myös tähän kysymykseen tuli monenlaisia näkemyksiä:

Paikallislehti /Savon Sanomat ovat tärkeitä kaikille ja varsinkin niille, jotka eivät käytä nettiä/sähköpostia. Kuntien nettisivut aina ajan tasalla!

Olisi kiva, jos kaikki löytyisi samasta paikasta, myös seurakunnan musiikkitapahtumat.

Ei varmaan olisi liian vaikea luoda sähköpostiryhmää tiedottamista varten. Halukkaat voisivat ilmoittaa osoitteensa vaikka kunnanviraston kautta ja tapahtumia voisi vähän ryhmitellä. Ryhmistä voisi valita haluamansa tai kaikki.

Yhteenvetoja tulevista tapahtumista voisi olla kauppojen seinällä niin kuin joskus oliin koottuna kesän "kalenteria".

Suonenjoen K-Marketissa oleva "tv-mainos" kunnan tapahtumista on hyvä.

Ymmärrän, että sosiaalisen median kautta tiedottaminen on nykypäivänä välttämätöntä, mutta samalla harmittaa kovasti se, ettei useinkaan jakseta lisäksi panostaa mainontaan internetin ulkopuolella. Osasta tapahtumia ei ilmoiteta esimerkiksi kauppojen seinillä tai mainostauluilla ollenkaan - mistä internetiä vähän tai ollenkaan käyttävät sitten saavat tietää tapahtumista? Tämä jätetään toisinaan huomioimatta, vaikka aina tulee olemaan ihmisiä, jotka haluavat käyttää internetiäkin mahdollisimman vähän ja suunnittelevat menonsa mielellään ihan paperisten mainosten ja julisteiden avulla.

Yle-Radio Savo, jota ehkä varsinkin vanhempi väki kuuntelee.

Lehdet/ilmoitukset tavoittavat kaikenikäisiä!

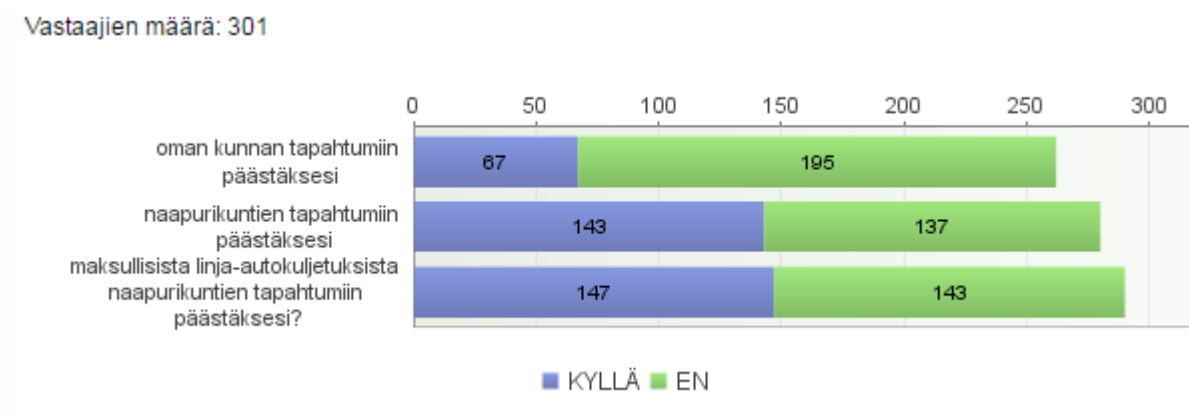
Facebook, instagram.

Yhdistää Rautalammin kunnan ja Rautalampilehden tapahtumakalenterit - kunnan nettisivuilta myös muiden paikkakuntien ihmiset yleensä tarkistavat tapahtumatiedot.

Kimppakyytejä ja tilausajoja kulkuongelman ratkaisuksi

Kimppakyydit herättivät kiinnostusta vastaajissa. Erityisesti toivottiin linja-autokuljetuksia ja kimppakyytejä naapurikuntiin. 51 % (147) vastaajista oli kiinnostunut maksullisista linja-autokuljetuksista naapurikuntien tapahtumiin pääsemiseksi tai toivoi kimppakyytejä naapurikuntiin. Aiemmin tässä kyselyssä tosin todettiin, että kulkemisen koki ongelmalliseksi vain 7 % vastaajista, mikä selittää sen, miksi järjestettyihin kyydityksiin ei usein näistä tuloksista huolimatta aina ole riittänyt osallistujia.

Kuvio 7. Olisitko kiinnostunut osallistumaan kimppakyytiin tai muuhun vastaavaan kuljetukseen kulttuuritapahtumiin päästäksesi?

Kyselyn tulos herättääkin pohtimaan kimppakyydin eri mahdollisuuksien pohtimiseen. Järjestämistavaksi vastaajat ehdottivat esim. tekstiviestirinkien perustamista, kimppataksien käyttöä, kyläkohtaisia kyyditysrinkejä jne.

Joku kulttuuriluotsi / -kummitoiminta voisi olla yksi ratkaisu... Yhteiskyydit ovat ongelmallisia, kun niihin ei sitten syystä tai toisesta kuitenkaan ihmiset lähde. Omalla autolla saa mennä oman aikataulun mukaan. Joku ekologinen näkökulma esiin;)

Etupenkin taputtajien antama esimerkki oli hyvä, sen tyyppistä voisi yrittää. . miltei viranomaisvapaata, vapaaehtoisuuteen pohjaavaa, jonkun p o r u k a n junailemaa.

Kimppakyydit kylän porukoilta, eli jonkinlainen kulttuurikummiverkosto kylille. Mummot lähtevät tapahtumiin, kun on joku tuttu potkimassa / vetämässä. Silloin kun sovitaan yhdessä, että lähdetään niin ei kehtaa olla pois jos kehtuttaa. Olemme järjestäneet kahdessa hankkeessa kimppakyytejä, ja niihin on sitten yllättävän vaikea saada porukoita sitoutumaan esim. bussikuljetuksiin, kun ihmisillä on omia aikatauluja. Suosittelen kylille n. 10 hengen kimppakyytijärjestelmän luomista ja verkostoa, jonka kautta se pystyy tehokkaasti viestimään tapahtumista ja kyytiajoista keskenään.

Ehkä kimppataksi olisi luontevin? Siihen mahtuisi 6 - 8 ihmistä, ja kuljettaja olisi ammattilainen. Toisi ehkä sellaista "juhlan" tuntuakin - ja rahaa paikalliselle yrittäjälle - tosin kyytiläiset tuskin mahdolluttomia olisivat valmiita maksamaa

Lähtiennoilla on kesäisin hyviä tapahtumia, kuten Kihveli soikoon, Keitele jazz, Häyrylänranta blues. Kimppakyytiä niihin? Suuri puute on se, että Kuopiosta ei tule julkista liikennettä Suonenjoelle niin että konsertti tai teatterin jälkeen pääsisi kotiin muutenkin kuin omalla autolla. Saattaisi olla meitä keski-ikäisiä kulttuurin kävijöitä, jotka tykkäisivät istahtaa lasilliselle tai illalliselle ja kuunnella samalla vaikkapa paikallisia esiintyjä. Voisi olla jotain teemaa vaikkapa pukeutumisen suhteen. Vaikkapa kuten Annelin ja Miljan Vintage-tilaisuus.

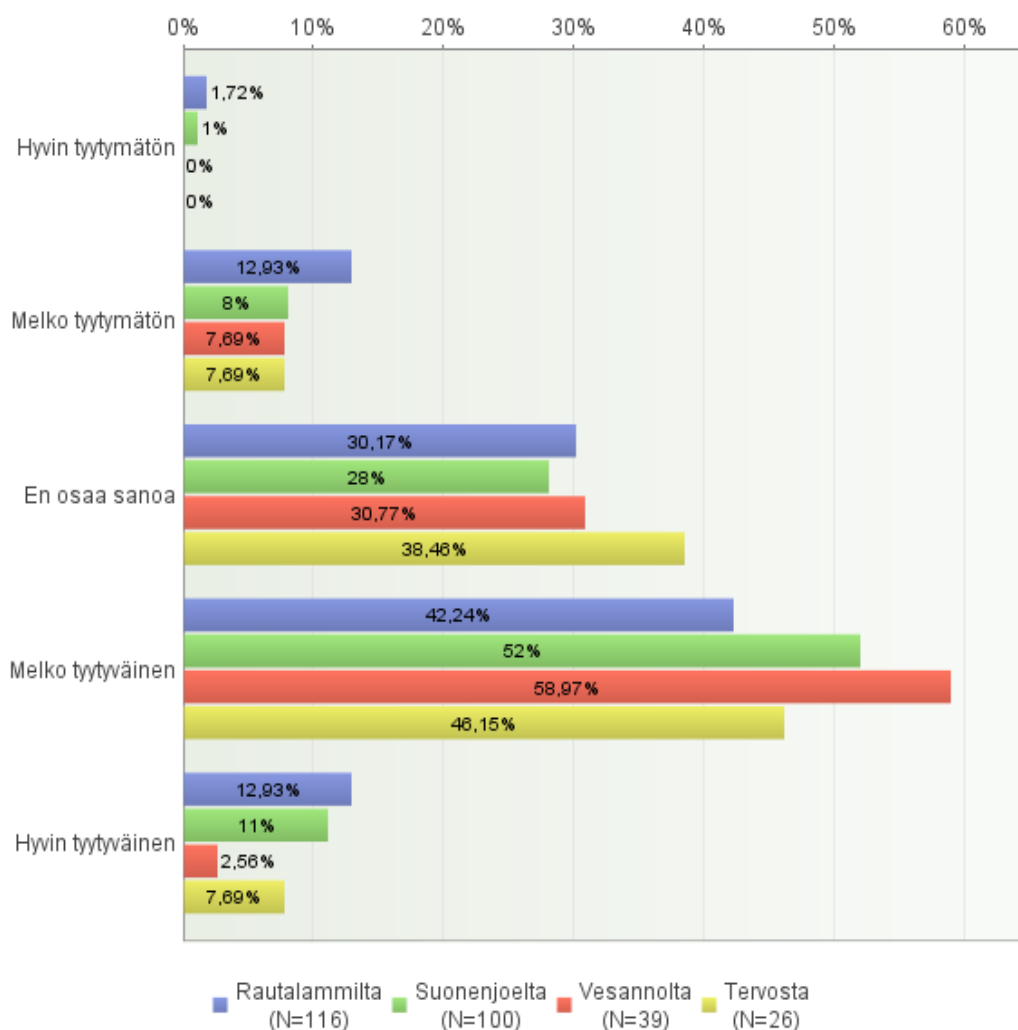
Teatteri Lumon esitykset olivat olleen monelle edellisvuoden sykhdyttävimpiä kulttuurielämyksiä, joista toivottiin päästävän nauttimaan myös Suonenjokea laajemmalla alueella. Kuva Paikallislehti Sisä-Savo.

Aikuisten tyytyväisyys kulttuurin harrastamisen mahdollisuuksiin

Kulttuurin harrastamisen mahdollisuuksiin omassa kotikunnassaan Sisä-Savossa oli melko tyytyväisiä 48 % ja hyvin tyytyväisiä 11 % aikuisten kulttuurikyselyyn vastanneista (N=294). Melko tyytymättömiä oli 10 % ja hyvin tyytymättömiä 1 % vastaajista. Lähes kolmannes ei osannut arvioida tilannetta. Kulttuurin ammattilaisista oli 71 % tyytyväisiä harrastusmahdollisuuksiin ja 14 % tyytymättömiä.

Kaavio 8. Kuinka tyytyväinen olet kulttuuri- ja taideharrastusmahdollisuuksiin kotikunnassasi?

Vastaajien määrä: 294

Rautalammilaisista tyytyväisiä kulttuurin harrastamisen mahdollisuuksiin kotikunnassaan oli 56 %, tyytymättömiä 15 % ja 29 % ei osannut sanoa. Suonenjokelaisista tyytyväisiä oli 63 %, tyytymättömiä 9 % ja 28 % ei osannut sanoa. Vesantolaisista tyytyväisiä oli 59 %, tyytymättömiä 9 % ja 32 % ei osannut sanoa. Tervolaisista tyytyväisiä oli 56 %, tyytymättömiä 9 % ja 38 % ei osannut sanoa.

Vesannon teatteri Wecando tarjoaa unohtumattomia teatterielämyksiä sisäsavolaisille Vesannolla. Kuva: Paikallislehti Sisä-Savo.

Lapset ja nuoret kulttuurin harrastajina

Kouluikäisiltä vastaajilta kysyttiin, oliko heillä joku kulttuuriharrastus. Vastaajilla oli annettu 16 vastausvaihtoehtoa ja lisäksi mahdollisuus kertoa jostain muusta kulttuuriharrastuksestaan. Vastaajista 64 %:lla (344) oli joku kulttuuriharrastus. Yli kolmannes eli 36 % (195) koululaisvastaajista ei kyselyn mukaan harrastanut mitään kulttuurin lajia.

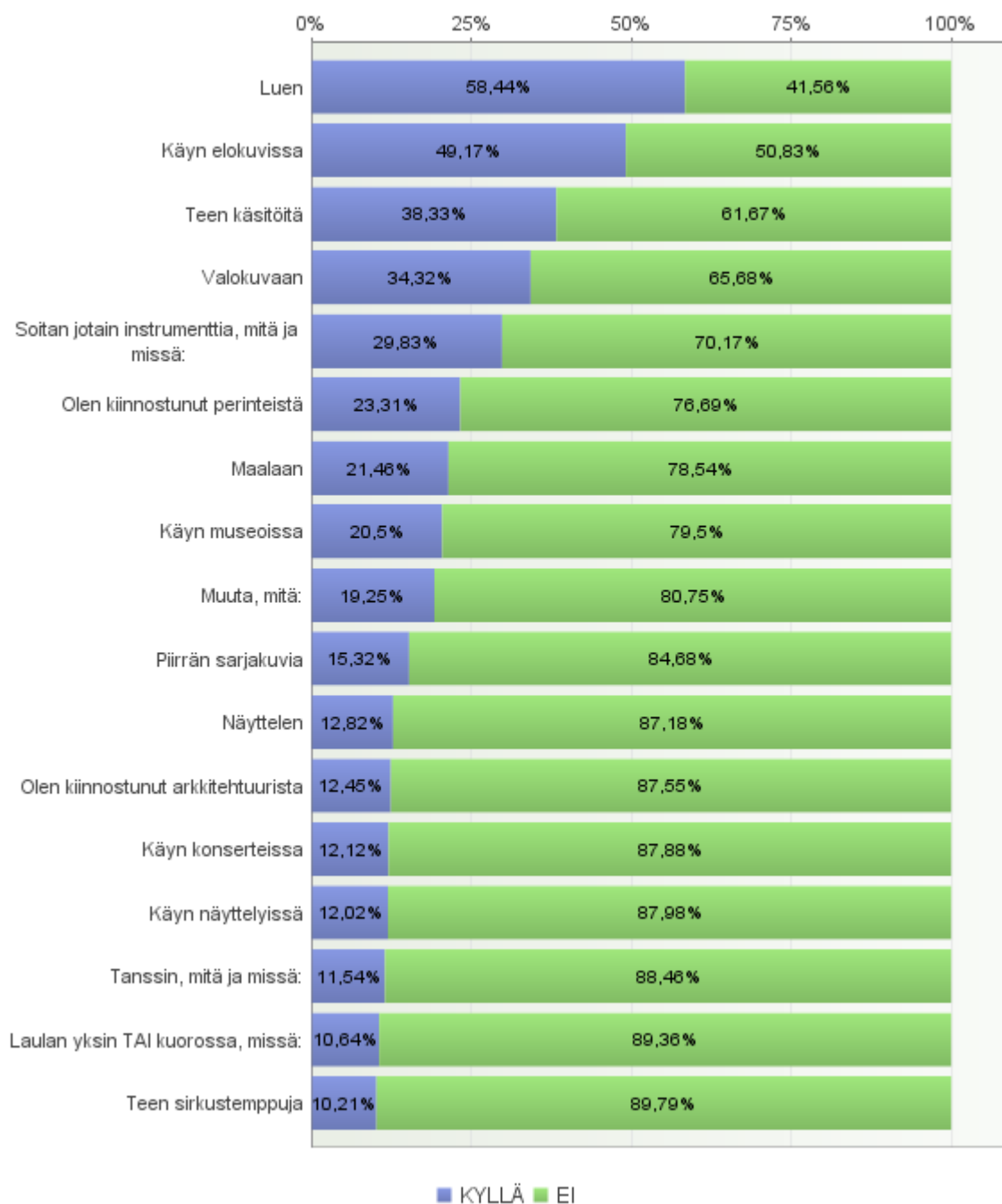
Suosituin nuorten kulttuuriharrastus Rautalammilla, Vesannolla ja Tervossa oli lukeminen ja toiseksi suosituinta elokuvissa käyminen. Suonenjoen nuoret harrastavat suosituimmuusjärjestyksessä elokuvia, lukemista, jonkun instrumentin soittoa, valokuvaamista ja käsitöitä. Muissa Sisä-Savon kunnissa kolmanneksi suosituinta oli käsitöiden tekeminen, neljänneksi suosituinta valokuvaaminen ja viidenneksi eniten soitettiin jotain instrumenttia.

Kyselyn perusteella monet nuorista harrastavat kulttuuria omaehtoisesti kotona. Esimerkiksi laulamista, tanssimista ja maalaamista kerrottiin harrastettavan usein kotona.

En käy kerhoissa sun muussa mutta tykkään maalaila esim. kotona ja se on iso osa elämäni.

Kuvio 9. Onko sinulla joku kulttuuriharrastus?

Vastaajien määrä: 244

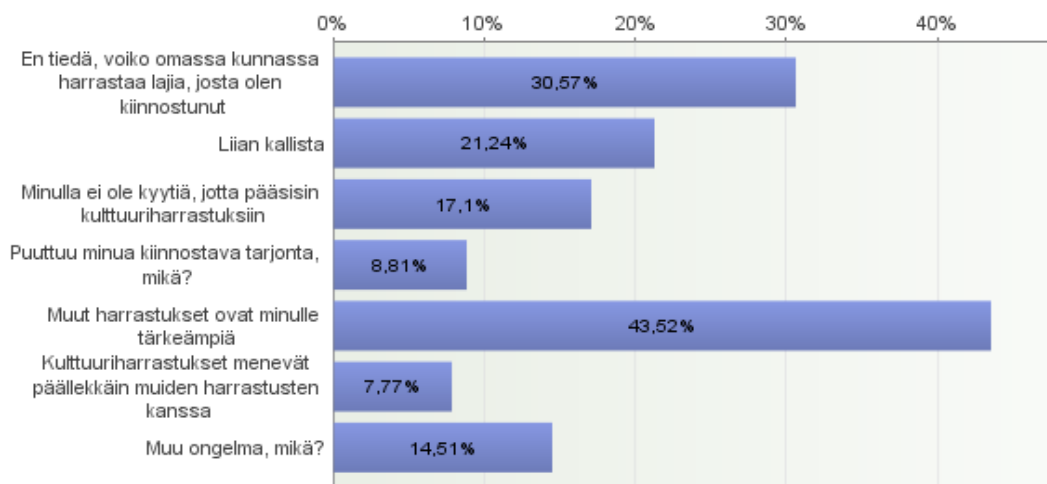

Kirjastot olivat niin nuorten ja lasten kuin aikuistenkin sisäsavolaisten suosituin kulttuurin käyntikohde vuoden aikana. Kuva lukuviikolta Tervosta. Kuva: Tervon kulttuuritoimi.

Kulttuuria harrastamattomilta nuorilta kysyttiin myös syytä siihen, miksi kulttuuri ei kiinnosta. Yleisin vastaus oli, että muut harrastukset olivat kulttuuriharrastuksia tärkeämpiä. Huomiota herättää se, että noin kolmannes ei ollut varma, voiko omassa kunnassa harrastaa lajia, josta oli kiinnostunut. Vajaalle viidennekselle nuorista vastaajista kulttuuriharrastusten hinta oli liian suuri ja 17 % kärsi kyyti ongelmista. Muuna ongelmana moni nimesivät usein sen, ettei asia vain kiinnosta heitä.

Vastaajien määrä: 193

Kuvio 10. Jos et harrasta kulttuuria, miksi et?

Nuorilta kysyttiin myös, mitä taiteenalaa he haluaisivat harrastaa, mutta eivät jostain syystä pysty. Toiveiden harrastuksiksi nimettiin näytteleminen, maalaus, nukkteteatteri, käsityöt, savityöt digitaalinen animointi, electromusiikin tekeminen, graffiteiden tekeminen ja kuorolaulu. Näyttelemisen, maalaamisen ja tanssiharrastuksen aloittamisen esti usein kerhojen puute, käsistöistä haaveileva harmitteli kankaiden hankkimisen hankaluutta. Grafiittimaalari etsi laillista seinää harrastukselleen. Ohjelmien ja laitteiston puute estivät digitaalisen animoinnin ja eletromusiikin tekemisen harrastamisen.

Pienten tanssijoiden esitys Soiton, laulun ja tanssin juhlassa Suonenjoella 13.4.2016 Suonenjoen Syke-talolla. Kuva: Sisä-Savon kansalaisopisto.

Koululaiset olivat kiinnostuneita kulttuurialan kerhoista koulupäivän jälkeen. Eniten sisäsavolaisia nuoria kiinnostivat tanssikerhot (106 kiinnostunutta), bändikerhot (88), valokuvauskerhot (61) ja kuvataidekerhot (57). Myös teatterikerhot (53), ilmaisutaito (52), laulukerhot (34) saivat runsaasti kannatusta. Myös nukkteteatteri kiinnosti jonkin verran.

Puutteita kulttuuritiloissa

Aikuisilta vastaajilta kysyttiin kulttuuritiloihin liittyviä puutteita ja toiveita.

Suonenjoella toivottiin parannusta musiikin esiintymistiloihin ja teatterin harjoitus- ja esiintymistiloihin. Myös kuvataiteen ja muiden visuaalisten taiteiden kokoontumis- ja työskentelytiloja toivottiin.

Rautalammin puutteena koettiin akustiikaltaan ja ilmanvaihdon kannalta hyvät tilat musiikin harrastamiseen. Mahdollisuuksina vastaajat näkivät kirjaston Kivijalan kehittämisen entistä monipuolisemmaksi kulttuuritilaksi, samoin kuin työväentalon käytön lisääntymisen meneillään olevien remonttien myötä.

Vesannolla puutteet liittyivät erityisesti konsertti- ja näyttelytiloihin sekä kunnon näyttämötiloihin keskustassa. Lisänä kaivattiin paikkaa, jossa voisi pyörittää vaikka ”musiikkiklubityyppistä toimintaa.

Tervossa haaveiltiin niin ikään akustiikaltaan hyvästä konserttipaikasta. Suonenjokelaiset ja tervolaiset vastaajat toivat esille myös haaveen nimenomaan musiikin esittämiseen tarkoitettusta salista.

Kaikissa kunnissa nähtiin mahdollisuuksiksi hakea uusia, ehkä yllättäviäkin paikkoja kulttuurin esittämiseen sekä peräänkuulutettiin joustavuutta ja luovuutta julkisten tilojen hyödyntämisessä. Tärkeänä nähtiin myös se, että kulttuuritapahtumia järjestetään myös taajamien ulkopuolella.

Saada kulttuuri osaksi normaalia arkea, markkinoida tapahtumat siten, että ihmiset eivät huomaakaan harrastavansa kuldyyriä :) Esimerkiksi Törmälän taiteiden yö oli tapahtuma, jossa on paljon taiteita, mutta myös hyvää ruokaa; tällaiseen tapahtumaan saattaa eksyä joku pelkästään pitopöydän takia, mutta samalla altistua kulttuurille. Miksei esim. kahviloissa ja muissa tiloissa ihmisten arjessa voisi myös soittaa musiikkia tai pitää taidenäyttelyitä.

Yksi Sisä-Savon hienoimmista kulttuuritiloista on Rautalammin museo, joka tarjoaa ympäri vuoden näyttelyelämyksiä sekä asiantuntijapalveluja sekä huolehtii ammattitaidolla alueen kulttuuriperinnön säilyttämisestä. Museon puistoalueineen tarjoaa myös tapahtumapaikan lukuisille tapahtumille.

Hyödyntämättömiä voimavaroja Sisä-Savon kulttuurielämässä

Kysymys hyödyntämättömistä voimavaroista Sisä-Savon kulttuurielämässä sai 87 henkilöä kertomaan ajatuksiaan. Vastaajista suurin osa peräänkuulutti ennen muuta ennakkoluulotonta yhteistyötä niin kulttuuritoimijoiden kuin kulttuuri- ja muiden toimijoidenkin välillä.

Kaikista tärkein on kulttuuritoimijoiden yhteistyö ja keskinäinen tasavertaisuus sekä reiluus toisia kohtaan.

Esimerkiksi hyviä olisivat Sisä-Savon kuntien yhdistysten yhteiset tapaamiset ideoiden ja kokemusten vaihdon merkeissä. Voimavaroina ovat mm. MLL:n paikallisyhdistykset.

Esim. urheiluseurojen ja muun toiminnan yhdistäminen joskus, esim. voimistelijatyttyjen esityksiä voisi katsella monenlaisessa tilaisuudessa. Retkiä voisi järjestää niin, että kohteessa voisi valita urheiluaiheisen katseltavan tai jonkin näyttelyn tai musiikkitapahtuman tai muun aktiviteetin. Esim. Pieksämäellä on kaunis Horse Show, joka varmaan olisi elämys taiteellisenä nautintona muillekin kuin hevosihmisille eikä ole kaukana. Yhteiskyydillä lapsetkin pääsisivät jopa ilman vanhempia mukaan. Ne retket, mitä sinne järjestin, olivat menestyksiä. Samoin teattereihin on pienempi kynnyks lähteä perheenä, kun joku hoitaa lippuvaraukset, kyydin ym. ja matkalla on seura muista osallistujista.

Nuorten vetämät tiedotustapahtumat ja pop-up -pajat omasta taide/kulttuuri/media/some/peliharrastuksestaan, muiden, kuin kantasuomalaisten vetämät kulttuurikylvyt/illat/kokkauspajat, joissa tietoa ja huvia, monien taitajien vetämät kädentaitojen ja taiteen yms. lyhytkurssit, jolloin pääsisi kokeilemaan erilaisia asioita myös kesken vuoden, eikä tarvitse sitoutua vuodeksi kurseille.

Sisä-Savon Kansalaisopiston ja Suonenjoen musiikkiopiston yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa pitäisi tiivistää. Suonenjoen taideseuran ja Sisä-Savon Perinneyhdistyksen toimintaa voisi myös paremmin nittoa noiden oppilaitosten toimintaan.

Tervon senioritanssijat Sisä-Savon kansalaisopiston Vesannon kevätkonsertissa 15.4.2016.

Hyödyntämättöminä paikkoja nähtiin niin luontokohteita kuin monia rakennuksiakin.

Luonnon suomat mahdollisuudet ovat täysin käyttämättä. Erilainen elämyksellisyys - oopperaa näkötorista, disko torilla tai metsässä. Green care - ajattelu mukaan. Eli myös hyvinvointisektoria peliin. Yllätyksellisyttä. Ratsastusretki yhdistettynä vanhoihin tarinoin nuotion ääressä. Lapsille metsäseikkailuja.

Rautalammin museo on tullut ihanalla tavalla ulos "kuorestaan" ja mahdollisuuksia on.

Kunta voisi osallistua enemmän myös sivukylillä toteutettaviin kulttuuritapahtumiin ja kylien omien kulttuuritilojen ylläpitoon.

Muina luonnon kohteina mainittiin Tervon Äyskoski ja Pähkinäsaaren ranta. Muina

kulttuuritapahtumien mahdollisina areenoina nähtiin Tervon kala-aitat, Sahalan kartanon riihi Rautalammillä ”erilainen tila esim. musiikki-iltamille”, Suonenjoen rautatieasema, Kerkonkosken kanavakylä ja Seurala, jotka ”soveltuvat hyvin myös kunnan kulttuuritapahtumien järjestämiseen” sekä Rautalammin työväentalo. Myös Rautalammin kirkkoa tuotiin esille:

Rautalammin suuri puukirkko, joka on nähtävyys sinänsä. Kirkkohan ei tietenkään ole ensisijaisesti konserttisali, mutta ehkä sielläkin olisi muutamana päivänä tilaa (paremmin kuin kaupungeissa) järjestää esim. tunnettujen artistien joulukonserteja (tai muitakin ympäristöön sopivia)

Asukkaissa tiedettiin olevan paljon sellaisia kykyjä, joiden osaamista toivottiin laajemman yleisön iloksi.

Kunnissa asuu paljon henkilöitä, joilla on erilaista osaamista kuten luova kirjoittaminen, kirjallisuustapia, taikuri- draama- ja teatterityön opintoja, elokuvataide, valokuvaus, näyttämötaiteet, perinnetyöt niin käsitoissa, kudonnassa kuin puutoissa jne. Nämä henkilöt olisi saatava mukaan toimintaan.

Tavalliset ihmiset esiintymään. Piilossa talenteja.

Kuopion Konservatorion Suonenjoen toimipiste tarjoaa vuosittain musiikin perusopetusta noin 60 sisäsaarelaisille. Opiskelusoittimeksi voi valita pianon, viulun, sellon, huilun, kitaran ja yksinlaulun. Musiikkileikkikouluissa käy vuosittain noin 100 lasta. Kuvassa musiikkipedagogi Mirkka Hentilä pitää musiikkileikkikoulua turvapaikanhakijalapsille Suonenjoen Vanhalla Maamiehellä. Ryhmä perustettiin Kuopion Konservatorion Voimaha-hankkeeseen liittyen.

Tällaisia henkilöitä mainittiin nimeltä esimerkiksi Lassi Kukkonen, Tuija Hokkanen ”monenlaista kädentaitoa ja luovaa kykyä”, Jouni Kurki ”upea percussionisti ja soitinrakentaja, joka voisi vetää monikulttuurista djembe-ryhmää” ja Kerttu Kertomuskioski (Laura Rukola) sekä Esko Luoma puutöiden ja perinnerakentamisen osaajana. Uusien paikkakunnalle muuttaneiden osaamisen selvittämistä ja hyödyntämistä ehdotettiin myös. Yhdistystoimijoista mainittiin eläkeläisjärjestöt, Närhilän

kyläyhdistys, kalastusseurat, Tarinateatteri ja Rautalammin harmonikkapiiri, Rautalammin rock-muusikot sekä Lumo-teatterin tarjonta. Teatteri Lumon tarjonnan tulisi vastaajien mukaan olla kaikkien alueen koululaisryhmien nähtävissä.

Lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden taitoja ylipäätään toivottiin hyödynnettävän nykyistä enemmän.

Lasten ja nuorten taitoja kannattaisi hyödyntää enemmän, esim. koulujen juhlia ja esityksiä myös muulle yleisölle, kuten vanhuksille, kyläläisille, laitoksiin, yrityksiin jne.

Lapset ja nuoret järjestäjinä (järjestelyjä voisi tehdä kouluajanakin).

Nuorten paikkakuntalaisten musiikinopiskelijoiden osaamisen hyödyntämistä pitäisi lisätä!

Harmonikkaryhmä taitavine soittajineen nimettiin kyselyssä yhdeksi Sisä-Savon hyödyntämättömistä voimavaroista. Kuva: Sisä-Savon Kansalaisopisto.

Muita hyödyntämättömiä ilmiöitä kulttuurielämän kannalta ovat mm. savolaisuutta, instagramin käyttöä, kulttuurikarttojen tekemistä sekä olemassa olevien tekijöiden tukemista.

Uusien kuntalaisten osaamisen/voimavarojen kartoittaminen ja sitä kautta kantakuntalaisiin tutustuttaminen.

IisRokki, Wanha Kaupunki, Sisä-Savon Sävelet! Kaikki nämä ovat näkyneet, mutta hiukan suuremmalla tuella varmaan enemmänkin olisi iloa koko Sisä-Savon kaikille asukkaille ja täällä vierailevillekin!

Voisiko Rautalammin kulttuurinähtävyyksistä tehdä "Kulttuurikartan", jota voisi jakaa esim. museossa ja kirjastossa? Nettiversion voisi ladata omaan puhelimeen

Hyvä keino laajentaa tarjontaa on käyttää myös Sisä-Savon rajojen takana olevaa kulttuuritarjontaa. Luovaa Voimaa Luonnosta on tuonut Keski-Suomen henkilöitä tänne ja rajojen takaa löytyy hyvää tarjontaa mm. taidenäyttelyitä ihan säännöllisesti. Retki porukalla Galleria Käpyyn tai Ruusun galleriaankin voisi olla mukava tapahtuma tavata ihmisiä ja kokoontua yhteen vaihtamaan myös kuulumisia. Ei pidä unohtaa taidenautintojen ohessa tapahtuvaa muuta sosiaalista kanssakäymistä, koska nykyään ei nähdä naapureitakaan kovin usein, vaan tuijotellaan kukin ruutuja kotonamme.

Kulttuurin kehittämisen lähivuosien haasteet

Kulttuurin kehittämisen lähiajan tärkeäksi haasteeksi nimettiin koko Sisä-Savossa tarjonnan monipuolisuudesta huolehtiminen, ja siihen liittyen erityisesti nuoriin panostaminen. Nuorten ajatusten kuulemisen ohella tärkeänä pidettiin nuorten osallistamista kulttuurin tekemiseen, niin että ”kulttuurin eri muodot tulisivat heille tutuksi jo pienestä pitäen ja lapsille ja nuorille annetaan mahdollisuus esiintyä”. Tärkeänä pidettiin myös nuorten ottamista mukaan kulttuuri- ja muuhun yhdistystoimintaan. Huomion lisäämisen nuoriin katsottiin olevan tärkeää myös kuntien tulevaisuuden kannalta, ”jotta kunta pysyisi kiinnostavana ja houkuttelevana”. Myös ikäihmisten kulttuuritarjontaan mielellään päivääikaan ja kulttuurin saavutettavuuden haasteisiin myös haja-asutusalueen asukkaiden näkökulmasta toivottiin kiinnitettävän enemmän huomiota.

Tango del Norte ilahdutti yleisöä kesällä 2015 sekä Tervon Lohimaassa että Rautalammin kirjaston Kivijallassa osana Runon ja Laulun Rautalammi-tapahtumaa. Kuva Aki Siren.

Innostuneen kulttuuri-ilmapiirin lisääminen koettiin lähivuosien tärkeimmäksi tehtäväksi. Erityisesti tätä korostettiin suonenjokelaisten vastauksissa. Tähän uskottiin päästävän kuntalaisten toiveiden kuulemisella, tekijöiden ja vetäjien arvostamisella ja sitoutuvalla kulttuuriasioihin paneutumisella.

Yhteistyön kehittäminen eri tahojen kanssa – yhdistysten ja muiden toimijoiden välillä sekä eri kuntien välillä – katsottiin myös olevan lähivuosien tärkeimpiä tehtäviä.

Jokaisessa kunnassa vastaajat kantoivat huolta kulttuurin rahoituksesta. Suurta huolta tunnettiin kulttuuritoimen resurssien – niin kulttuuriin käytetyn rahan kuin kulttuurivastaavien työajankin – riittävydestä. Tarjonnan monipuolisuuden edellytyksenä on työtilaisuuksien ja palkkarahan löytyminen eri taiteenalojen ammattilaisille. Myös alueen muiden ammatillisten kulttuuri-instituutioiden – esim. kansalaisopiston, konservatorion, Rautalammin museon, Elokvateatteri Kino Rion sekä kirjastojen rahoituksesta ja näin ollen niiden tason säilymisestä tunnettiin huolta.

Tärkeimmiksi kehittäviksi asioiksi nimettiin myös kunnan tilojen saaminen kulttuurin harrastamiseen.

Kunnan kulttuuritoimen, yhdistysten ja yksittäisten kulttuurintekijöiden yhteistyön tavoitteet Sisä-Savossa vuonna 2020

Kysymykseen siitä, miten kulttuuritoimijoiden yhteistyön kehittämisestä Sisä-Savon alueella vastasi 108 henkilöä. Heistä 72 peräänkuulutti yhteistyön kehittämistä ja lisäämistä. Kulttuurisihteereiden ja kansalaisopiston roolien keskeisyys yhteistyön rakentamisessa tiedostettiin monissa vastauksissa. Samalla tuotiin esille resurssien rajallisuus.

Kuntien kulttuuriohjaajien ja -sihteerien, yhdistysten sekä aktiivisten kulttuurintekijöiden yhteistyö pitäisi olla säännöllistä ja vaivatonta. Kulttuurisihteeri kokoaa tiedon yhteen. Suunnittelussa ja toteutuksissa pitäisi tehdä yhteistyötä. Aikataulut ja tiedottaminen keskitetysti johonkin. Mutkatonta ja sujuvaa yhteistyötä.

Pienen kunnan resurssit aivan olemattomat - kulttuurista vastaa oman toimen ohella kirjastohenkilö. Yhdistyksillä on jokaisella omat kuviot - yhteistyö ei vaan meinaa sujua. Joku selkeä yhteinen foorumi ja toimintamalli voisi auttaa. Nykyään pari kertaa vuodessa kokoonnumme kertaamaan, mitä tapahtumia kullakin yhdistyksellä on tulossa. Mutta ei se vielä ole yhteistyötä.

Yhteisiä kokouksia lisää, mihin yhdistystoimijat ja kaupungin edustajat tulee päättämään toiminnasta.

Yhdessä tehden, toisia kadehtimatta, itseä nostamatta.

Koordinointi kuntoon, että olisi mahdollisimman vähän päällekkäisyyksiä. Yhteistapahtumia. Vaikka lukumäärällisesti vähemmän, mutta poikkitaiteellisuutta lisää.

Yhdeksi vastaukseksi resurssiongelmien esitettiin sitä, että projekteihin otettaisiin mukaan kulttuurialan opiskelijoita. Kulttuurintekijöiden työllistymisen ratkaisuksi ehdotettiin yhteen liittymistä ja esimerkiksi osuuskuntien perustamista. Yksi mahdollisuus nähtiin hankerahoitushaun kasvattamisessa.

Hankkeet tutustuttavat tekijöitä toisiinsa ja tilaaviin yhteisöihin, mikä toivottavasti johtaa siihen, että niiden pohjalta syntyy myös pysyvämpää kulttuuritoimintaa. Myös määrärahat näyttävät löytyvän nykyisin hankkeiden kautta. Pitäisiköhän kunnilla olla yhteisesti palkattu yöntekijä, jonka tehtävä olisi hakea kuntiin omia ja yhteisiä hankerahoituksia?

Yhteisen tiedottamisen kehittämistä peräänkuulutettiin lähes parissa kymmenessä vastauksessa.

Jokin yhteinen tiedotuskanava, jotta mahdollisia päällekkäisyyksiä voisi välttää.

Yhteiset sivut nettiin ja siitä mainokset lehtiin.

Tapahtumien suunnitelmista ja tilaisuuksien järjestämisajatuksista ja varsinkin ajankohdista pitäisi tiedottaa kaikille mahdollisille tahoille jo hahmotteluvaiheessa, että estettäisiin päällekkäisyydet. Jonkun tai jonkin pitäisi olla koko kuntaa käsittävänä koordinaattorina. Samalla voisi tehdä yhteistyötä esim. järjestöjen välillä, esim. saada tarjoilua järjestämään jonkin toisen porukan, järjestää ohjelmaakin yhdessä ja hoitaa ilmoittelua yhdessä.

Yhteinen kulttuurin vuosikello tapahtumineen.

Useiden mielestä Sisä-Savon Kansalaisopiston roolia ja resursseja on vahvistettava, tosin joku näki kansalaisopiston roolin jopa liian vahvana tämänhetkisen kulttuuritarjonnan päämuotojen määrittelijänä.

Yksittäisistä tapahtumista ja taidemuodoista mainittiin Taiteiden yö, teatteritarjonta sekä lastenkulttuurin tarjonnan ylläpitäminen, jonka nähtiin vaikuttavan suoraan myös alueen houkuttelevuuteen lapsiperheiden kannalta.

Lapsiryhmä vierailulla suonenjokelaisen kuvataiteilija Mari Arvisen työhuoneella. Kuva: Mari Arvinen.

Yhteistyötä etenkin lastenkulttuurin tarjonnan ylläpitämiseksi, jotta voidaan houkutella lapsiperheitä muuttamaan alueelle.

Virkeän teatteritoiminnan ylläpito. Se, että kaikenikäisille harrastajille riittää toimintaa ja kaikenikäiselle yleisölle katsottavaa.

Yhdistykset ovat melkoinen voimavara, jos ne osastaan valjastaa hyvin mukaan. Niin että niille annetaan myös resursseja ja apua toimintaan. Yhteisöllisyyden pitäisi olla harvaan asutun maaseudun juttu 2020-luvulla. Se on elinehto juuri kulttuurin ja muun tapahtumatutannon, sekä hyvinvointisektorin kanssa. Uusia näkökulmia ja niitä elämyksiä tarvitaan. Ne tuovat alueellemme elinvoimaa, uusia vierailijoita ja mahdollisesti uusia asukkaita! Tähän jos löytyy pysyvää resurssia, niin jo tulee hyvä ☺. Itsekin hanketta vetäneenä ja hakeneena, tiedän että se hankkeen jälkeinen aika on tärkeä. Miten hankkeessa tuotettu hyvä saadaan elämään tulevaisuudessakin.

Kulttuurin merkitys vastaajille

Kyselyn viimeisenä kysymyksenä vastaajia pyydettiin kuvailemaan omin sanoin, mikä merkitys kulttuurilla oli heille.

Aikuisten kyselyssä tähän kysymykseen vastanneista 173 henkilöstä 82 % (142 henkilöä) luonnehti kulttuurin merkitystä itselleen suurena, hyvin suurena ja hyvin moni lähes elinehtona. Vastaajista 3% (viisi vastaajaa) piti kulttuuria itselleen merkityksettömänä ja 3 % (kuusi vastaajaa) arveli, että sen merkitys ei ole kovin suuri. Loput 12 % (20 henkilöä) arvioi kulttuurin merkityksen itselleen kohtalaiseksi.

Elämän (kaikkeudessaan) sekä itseoivalluksen ehtymätön lähde. Ihmisten keskinäisten näkemysten sekä oivalluksien yhteinen nimittäjä, rakentaja, sekä innoittaja kaikkeudessa. Merkitystä tulisi mielestäni korostaa yhteiskunnassa

Kulttuuri on mielen virkeyttä. Vuorovaikutus ja osallistuminen kulttuuritapahtumiin on osa sydämen sivistystä. Kulttuuri tuo ihmiset yhteen, kulttuuri avaa mieltä ja auttaa ymmärtämään omaa taustaa, menneisyyttä ja nykyisyyttä. Kulttuuri rakentaa siltaa tulevaisuuteen.

Kulttuuri tekee elämästä elämää!

Vapaa-ajan harrastuksista liikunta ja kulttuuri ovat minulle yhtä tärkeitä.

Todella tärkeä mielen virkistäjä.

Henkireikä. Iso merkitys täällä viihtymiseen.

Kulttuuri kasvattaa ja avartaa ja kulttuuritarjonnan tulisi olla jokaisen ihmisen saavutettavissa. Jos ei ole esimerkiksi taloudellisesti mahdollista matkustaa kulttuurin pariin kauemmas niin mitä laajemmin kulttuuria olisi tarjolla lähellä, sen parempi

Erittäin tärkeä merkitys! Tuskin hengittäisin enää ilman musiikkia, kirjoittamista tai kirjoja! Tärkeä itseilmaisun väylä.

Tärkeä ja haluan lapsieni saavan siihen myös erilaisia mahdollisuuksia.

Kulttuuria ei ole syytä unohtaa pienilläkään paikkakunnilla, se on kaikissa muodoissaan monta kertaa tärkeä henkireikä. Tämä kysely sinänsä ilahdutti ja toivottavasti toteutetaan joskus vielä uudelleen. Toivottavasti kysely tuo uusia ideoita mahdollisimman monelta vastaajalta. Jokaisen paikkakunnan omaa historiaa ja "omaa kulttuuriperintöä" on syytä vaalia, ja siten myös erottautua naapurikunnista. Silti on ehkä joskus hyvä hieman "repäistä" ja olisi mukava nähdä joskus jotain "suuremman maailman" tapahtumaa ja tunnettuja artisteja (konsertti, tai vaikka joku kurssi-/ koulutustapahtuma liittyen vaikkapa sitten

valokuvaukseen, kädentaitoihin jne.) Luulen, että ainakin tilaa löytyy tapahtumille, siinä missä suuremmistakin kaupungeista.

Rautalammin Mieslaulajien 70-vuotisjuhlakonsertti 1.5.2016 Rautalammin kirjaston kivijalassa johtajanaan Kaisa-Liisa Pirkkanen. Kuva: Sisä-Savon kansalaisopisto.

Koululaisille suunnattuun kyselyyn vastasivat kaikki kyselyyn osallistuneiden luokkien oppilaat. Näin ollen mukana oli paljon aikuisten kyselyä enemmän myös niitä, joille kulttuurilla ei ollut suurta merkitystä. Koululaiskyselyssä kaikkiaan 221 lasta ja nuorta kertoi, mikä merkitys kulttuurilla oli heille.

Erittäin merkittäväksi itselleen kulttuurin arvioi 8 % (17 koululaisvastaajaa) kysymykseen vastanneista koululaisista. Vastaajista joku arvioi esimerkiksi, että ”tulisin hulluksi ilman valokuvasta”.

Kulttuuria tärkeäksi, kiinnostavaksi, viihdyttäväksi, rentouttavaksi tai mukavia kokemuksia tuovaksi

arvioi 29 % (63) nuorista vastanneista.

Sillein aika tärkeä koska perheen kanssa käydään aina kaikkialla museoissa, konserteissa ja teatterissa.

Kulttuuri on minulle viihde, harrastus ja tapa ilmaista itseään.

Kulttuuri on mielenkiintoista ja tärkeää, jos se liittyy jotenkin Vesantoon.

Aina kun soitan pianoa, rentoudun ja mietin kivoja asioita.

Kulttuuri on osa yhteisöämme ja maataamme, joka tekee meistä ainutlaatuisen ja erottuvan muista.

15 % (34 koululaisvastaajaa) arvioi, ettei kulttuurilla ole heille erityisempää merkitystä ja 12 % (26) kertoi, ettei tiedä mikä merkitys kulttuurilla on heille. Peräti 37 % koululaisvastaajista (81) kertoi avovastauksessaan, ettei kulttuuri merkitse heille mitään.

Tanssin riemua Sisä-Savon Kansalaisopiston kevätkonsertissa 8.4.2016. Kuva: Sisä-Savon Kansalaisopisto.

Sisä-Savon kulttuurikyselyn tiivistelmä

Sisä-Savon kulttuurikyselyssä selvitettiin rautalampilaisten, suonenjokelaisten, tervolaisten ja vesantolaisten kulttuuriaktiiviteetteja ja mielipiteitä alueen kulttuuritarjonnasta, -harrastamisesta ja -tiedottamisesta. Kyselyaineisto kerättiin kevään 2016 aikana paperilomakkeella kirjastoissa ja kulttuuritapahtumissa ja sähköisenä webropol-kyselynä. Perusopetusikäisille 9-16 –vuotiaille teetettiin oma kysely ja aikuisille oma kysely. Aikuisten kyselyyn vastasi 310 ja koululaiskyselyyn 539 lasta ja nuorta, yhteensä 849 henkilöä.

Aikuisten kyselyyn vastanneista rautalampilaisia oli 42 %, suonenjokelaisia 35 %, tervolaisia 9 % ja vesantolaisia 14 %. Aikuiset kyselyyn vastaajat olivat pääosin aktiivisia kulttuurin kuluttajia, kun taas koululaiskysely kuvaa paremmin koko ikäluokan näkemyksiä kulttuurista. Aikuisten kyselyyn vastanneet olivat 80 %:sti naisia.

Perusopetuksen oppilaille suunnattuun kyselyyn vastasi 123 (9-15-vuotiaista) oppilasta Matti Lohen koulusta Rautalammilta, 70 (10-16-vuotiaista) oppilasta Vesannon yhtenäiskoulusta, 31 (13-15 vuotiaista) oppilasta Tervon yhtenäiskoulusta ja 392 (9-16) vuotiaista Suonenjoen yhtenäiskoulun oppilasta.

Kirjasto tärkein käyntipaikka

Vastaajilta tiedusteltiin vuoden aikana tapahtuneita käyntejä 17:ssä kulttuuri-, taide- ja muussa tapahtumassa Sisä-Savossa. Käyntien määrää ei kysytty. Kysytyt kulttuuriaktiiviteetit jakautuivat kolmeen suosituimmuusryhmään. Lähes kaikki aikuiset vastaajat (92 %) olivat käyneet vuoden aikana kirjastossa. Hyvin suosittuja aikuisikäisten sisäsavolaisia kulttuuririentoja olivat myös taidenäyttelyt, teatteri, elokuvat sekä kunta- ja kylätapahtumat, joissa kaikissa oli käynyt noin 60 % (55 – 61 %) vastanneista. Kolmas suosituimmuusryhmä olivat museoissa ja yhteislaulu- tai muissa osallistuvissa kulttuuritilaisuuksissa käyneet (43 %). Klassisen tai pop-musiikin konserteissa oli käynyt noin 27-29 % kävijöistä, rock- ja lastenkulttuuritapahtumissa noin 20 % ja tanssiesityksissä 16 % vastaajista. Vähiten sisäsavolaiset vastaajat olivat päässeet nauttimaan kansanmusiikista, jazzista, opastetuista kylä- ja hautausmaakierroksista sekä sirkuksesta.

Myös koululaiskyselyssä suosituin kulttuuriin liittyvä käyntipaikka oli kirjasto (91 % vastaajista), paitsi Suonenjoen yhtenäiskoululaisista kirjastossa oli käynyt edellisvuonna 62 %. Suonenjoen yhtenäiskoululaisten suosituin käyntikohde oli elokuvateatteri (77 %). Muiden vastanneiden sisäsavolaiskoulujen oppilaista elokuviin oli päässyt 31 %. Runsas puolet oppilaista ilmoitti käyneensä edellisvuonna konserteissa. Taidenäyttelyissä, museoissa ja kuntien suurimmissa tapahtumissa oli käynyt kolmannes koululaisista. Rautalammilla asuvat koululaiset olivat käyneet museossa selvästi muita enemmän (59 %). Teatteriesityksistä ja yhteislaulutilaisuuksista tai muista osallistuvista kulttuuritilaisuuksista oli päässyt nauttimaan runsas neljännes oppilaista. Suonenjoella sirkuksessa oli edellisvuonna käynyt 20 % koululaisvastaavista, kun muissa kunnissa 6 %. Kyselyn perusteella sisäsavolaisten koululaisten kulttuurikokemukset vuoden aikana eivät ole kovin runsaita. Koululla oli suuri merkitys lasten ja nuorten kulttuurielämysten tarjoajana. 65 % aikuisten kyselyyn vastanneista oli kokenut vuoden aikana yhden tai useamman kiinnostavan kulttuurikokemuksen. Sen sijaan koululaisvastaajista yhden tai useamman kiinnostavan kulttuurielämyksen oli kokenut 27 %. Mieliin painuneimpina tapahtumina mainittiin useimmiten kuntien kesätapahtumia, konsertteja ja teatteriesityksiä.

Valtaosa melko tyytyväisiä kulttuuritarjontaan – tiedonsaanti suurin ongelma

Aikuisten kulttuurikyselyyn vastanneista 15 % oli hyvin tyytyväisiä ja 45 % melko tyytyväisiä

kotikuntansa kulttuuri- ja taidetarjontaan. Melko tyytymättömiä oli 12 % ja hyvin tyytymättömiä oli 2 % vastaajista. Runsas neljännes ei osannut määritellä tyytyväisyyttään. Kuntien välillä ei ollut suuria eroja.

Aikuisten kulttuurikyselyn vastaajista 22 prosenttia oli sitä mieltä, että oman kunnan kulttuuritarjonnassa ei ole mitään ongelmia tai puutteita. Suurimpana ongelmana (17 % vastaajista) pidettiin sitä, että tapahtumista oli vaikea saada tietoa. Kulttuuritarjonnan toiseksi suurin ongelma (14 %) oli kiinnostavan kulttuuritarjonnan puute. Ennen kaikkea toivottiin lisää musiikkia ja konsertteja, erityisesti nuorille. Kaivattuja musiikkigenrejä olivat pop ja rock, heavy-musiikki, jazz ja blues, klassinen musiikki sekä nykyaikainen musiikki. Myös puhe-, musiikki- ja kesäteatteritarjontaa sekä näyteläyitä toivottiin nykyistä enemmän. Tarjonnan päällekkäisyyden nimesi ongelmaksi 12 %

Kulkeminen tapahtumiin oli ongelma 7 %:lle vastaajista. Kimppakyydit herättivät kiinnostusta vastaajissa. Erityisesti toivottiin maksullisia linja-autokuljetuksia ja kimppakyytejä naapurikuntiin, joita toivoi 51 % (147) aikuisikäisistä vastaajista.

Kulttuuritiedottaminen vaatii monen välineen käyttöä

Eri ihmiset hakevat tietoa kulttuuritapahtumista eri lähteistä ja hyvin hoidettu tapahtumatiedottaminen vaatii tämän huomioimista. Paikallislehti oli tärkeä, mutta kaikki kyselyssä esitetyt 12 sisäsvolaista tiedotuskanavavaihtoehtoa olivat osalle vastaajista kaikkein tärkeimpiä kulttuuria koskevia tiedonsaantikanavia. Tapahtuman järjestäjän on siis muistettava tiedottaa niin lehdistä, facebookissa, kirjaston ja kauppojen ilmoitustauluilla kuin sähköisissä tapahtumakalentereissakin.

Koululaisista vastaajat toivovat saavansa tietoa kulttuurin harrastusmahdollisuuksista ja tapahtumista ensi sijassa koulun ja ystävien välityksellä. Tämän jälkeen tietoa etsitään ilmoitustaululta ja paikallislehdestä ja vasta sen jälkeen sähköisistä tiedotuskanavista.

Kulttuurin harrastamismahdollisuuksiin ollaan tyytyväisiä – kulttuurikerhot kiinnostavat kouluissa

Kulttuurin harrastamisen mahdollisuuksiin omassa kotikunnassaan oli hyvin tyytyväisiä 11 % ja melko tyytyväisiä 48 % aikuisista kulttuurikyselyyn vastanneista. Melko tyytymättömiä oli 10 % ja hyvin tyytymättömiä oli 1 %. Lähes kolmannes ei osannut arvioida tilannetta. Tyytyväisyys kulttuurin harrastamismahdollisuuksiin oli samaa luokkaa kuin tyytyväisyys kulttuuritarjontaan. Suonenjokelaiset olivat harrastusmahdollisuuksiinsa aavistuksen muita tyytyväisempiä. Joka kunnasta tuli esille erilaisia toiveita harrastusmahdollisuuksien lisäämisestä. Eniten toivottiin teatterin, tanssin, kuvataiteen ja valokuvauksen harrastamismahdollisuuksien lisäämistä. Koululaisilta kysyttiin, mitä kulttuurin lajia he harrastivat. Suosituin nuorten kulttuuriharrastus Rautalammillä, Vesannolla ja Tervossa oli lukeminen ja toiseksi suosituinta elokuvissa käyminen. Suonenjoen nuoret harrastavat suosituimmuusjärjestyksessä elokuvia, lukemista, jonkun instrumentin soittoa, valokuvaamista ja käsitöitä. Muissa Sisä-Savon kunnissa kolmanneksi suosituinta oli käsitöiden tekeminen, neljänneksi suosituinta valokuvaaminen ja viidenneksi eniten soitettiin jotain instrumenttia. Yli kolmannes koululaisvastaajista ei harrastanut kulttuuria ollenkaan. Tärkein syy harrastamattomuuteen oli se, että muita harrastuksia pidettiin kulttuuriharrastuksia tärkeämpiä. Kolmasosa kulttuuria harrastamattomista koululaisista nimesi syyksi sen, ettei tiennyt voiko omassa kunnassa harrastaa lajia, josta oli kiinnostunut.

Koululaiset olivat kiinnostuneita kulttuurialan kerhoista koulupäivän jälkeen. Eniten nuoria kiinnostivat tanssikerhot (106 kiinnostunutta), bändikerhot (88), valokuvauskerhot (61) ja kuvataidekerhot (57). Myös teatterikerhot (53), ilmaisutaito (52), laulukerhot (34) saivat runsaasti kannatusta.

Ronja Runon (Laura Rukolan) Sisä-Savon kirjastojen tunnetaitosatutunnilla luettiin satuja ja lisäksi Ronja Runo ja Kerttu Kertomuskioski johdattelivat lapset pohtimaan sadun herättämiä tunteita muun muassa piirtämisen ja teatterillisten ilmaisukeinojen kautta. Kuva: Laura Rukola.

Yhteistyö ja kaikkien kykyjen esille tuominen hyödyntämättömiä voimavaroja

Sisä-Savon kulttuurielämän hyödyntämättömänä voimavarana suurin osa peräänkuulutti ennakkoluulotonta yhteistyötä niin kulttuuritoimijoiden kuin kulttuuri- ja muiden toimijoidenkin välillä. Suuri osa vastaajista liputti myös kaikkien tekijöiden paremman esille tuomisen ja uusien tapahtumapaikkojen hakemisen puolesta kulttuurielämän rikastuttamiseksi.

Haasteena nuorten ja nuoren aikuisen tarjonta sekä kulttuurin resurssit

Kulttuurin kehittämisen lähiajan tärkeäksi haasteeksi nimettiin koko Sisä-Savossa tarjonnan monipuolisuudesta huolehtiminen, ja erityisesti nuoriin panostaminen. Nuorten ajatusten kuulemisen ohella tärkeänä pidettiin nuorten osallistamista kulttuurin tekemiseen. Huomion lisäämisen nuoriin katsottiin olevan tärkeää myös kuntien tulevaisuuden kannalta, ”jotta kunta pysyisi kiinnostavana ja houkuttelevana”. Myös ikäihmisten kulttuuritarjontaan ja kulttuurin saavutettavuuden haasteisiin myös haja-asutusalueen asukkaiden näkökulmasta toivottiin kiinnitettävän huomiota. Vakavaa huolta kannettiin huolta myös kulttuurin rahoituksesta jokaisessa kunnassa ja kulttuurivastaavien

työajan riittävydestä kunnissa, joissa kulttuurityöhön on käytettävissä vain puolikkaan työntekijän aika tai vielä vähemmän.

Sisä-Savon Kameraseuran kuukauden kuva toukokuussa 2016: Ukki minä löysin sisiliskon, Ensi Hytönen, Vesanto